

Uddevalla kommuns
strategiska dokument

Plan Valfärd 2030

Tillsammans utvecklar vi Uddevalla för framtidens välfärd

2021-09-08

Innehåll

1. Inledning och bakgrund	3
2. Omvärldens påverkan	4
3. Syfte och mål	5
3.1 Centrala ord och begrepp i planen	6
3.2 Strategiskt identifierade målområden	7
4. Genomförande	9
4.1 Konkurrenskraftig – för att framtidssäkra välfärden	10
4.2 Nyttänkande – för att möta välfärdsbehoven	12
4.3 Möjliggörare – för gemensam välfärdsutveckling	13
5. Förankring och kommunikation	14
6. Uppföljning och utvärdering	14
7. Revidering	14
8. Källor och kunskapsbas	14

1. Inledning och bakgrund

Kommunfullmäktige gav 2019-06-13 uppdraget att ta fram en övergripande Plan Velfärd 2030 under år 2020, vilket beskrivs i flerårsplanen för år 2020–2022.

Plan Velfärd 2030 är ett långsiktigt strategiskt dokument.

Planen ska vara vägledande i arbetet med att långsiktigt stärka Uddevalla kommuns förutsättningar för en god välfärd 2030 (målet) genom en kraftsamling för ökad tillväxt och stärkt arbetsmarknad. Detta i kombination med en mer behovsorienterad organisation och bredare samverkan med civilsamhälle och näringsliv kan öka välfärdsresurserna (medlen). Planen innehåller en tydlig gemensam målbild, med strategiskt identifierade målområden och utpekade satsningar kopplade till genomförandet.

Hur sedan kommunens olika nämnder, bolag och stiftelser ska arbeta för att bidra till att uppnå kommunens gemensamma målbild kring välfärdens förutsättningar, beskrivs i den handlingsplan som antas efter varje politiskt val. Handlingsplanen innehåller politiska uppdrag som antas av respektive nämnd och styrelse, samt slutligen av kommunfullmäktige.

Bakgrund

Uddevalla satsar på framtiden och en mängd spännande utvecklingsarbeten pågår i kommunen. Men det räcker inte. För att långsiktigt klara välfärden måste omställningstakten öka fram till 2030. Uddevalla och andra kommuner står inför stora välfärdsutmaningar då fler unga och äldre ska försörjas. En välfärdsutmaning är att den andel av befolkningen som kan stå för sig egen försörjning måste bli större än idag för att klara kommunens ekonomi och en förbättrad folkhälsa. Även med en ekonomi i balans utmanas kommunen av att det saknas personer att anställa inom t.ex. skola, vård och omsorg. Det gäller därför att både kunna rekrytera och behålla rätt kompetens för att säkerställa kvaliteten i välfärden. Det ställer höga krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en kreativ och dynamisk miljö där kompetens och engagemang tas tillvara och låter människor utvecklas i en arbetsmiljö som möjliggör ett helt arbetsliv.

Välfärden har andra utmaningar som kommunen kan drabbas av eller mobilisera för. Den snabba samhällsutvecklingen förändrar invånarnas behov och förväntningar på kommunens välfärdstjänster. Samtidigt skapar globalisering och snabba tekniska framsteg fantastiska möjligheter. En utveckling som på många sätt påverkar välfärden och hur vi lever, arbetar och umgås. Coronapandemin kräver extrema åtgärder och begränsningar i vardagslivet. Utöver påverkan på ekonomi, näringsliv, arbete, hälsa, vård och omsorg tvingas många ta ett utvecklingssprång i digital användning. Pandemins ekonomiska konsekvenser är osäkra, men att den kommer att påverka alla på något sätt under lång tid är tydligt.

Ökad oförutsägbarhet tillsammans med klimatförändringar, förändrade krav och förväntningar på välfärden gör att vi står i en brytpunkt. Kommunen som koncern måste hänga med i utvecklingen. Det ställer också helt nya krav på företagen och förändrar förutsättningarna på arbetsmarknaden. Företag och invånare i Uddevalla är grunden för utveckling och tillväxt som bidrar till välfärden i kommunen. Att de väljer Uddevalla kommun möjliggör ett livskraftigt samhälle med en god välfärd där människor kan leva, arbeta och ha ett bra liv.

2. Omvärldens påverkan

Vi vet inte vad som präglar livet och välfärden i Uddevalla 2030. Men genom att förstå hur attityder och värderingar i samhället förändras mellan generationer, kan vi se tänkbara scenarier utifrån trender som driver samhällsutvecklingen såsom demografisk utveckling, hälsa, urbanisering, globalisering, klimatförändringar och digitalisering.

Vilken välfärdssyn kommer framtidens invånare att ha?

Sverige är ett av världens mest individualiserade länder med flest ensamhushåll. Vi värderar självförverkligande, valfrihet och oberoende högt och förväntar oss jämlikhet och utjämnade livsvillkor. Tilliten är sjunkande och demokratin ifrågasätts. Många är solidariska men vill själva välja vad man bidrar till i den gemensamma välfärden. För den yngre generationen är den virtuella och verkliga världen ofta lika viktiga. De agerar mer utifrån nätverk och intressen, gör karriär som människa inte i ett yrke och tävlar med alla globalt. Samtidigt finns ett digitalt utanförskap för kommunen att möta så att välfärden omfattar alla. Yngre ser klimatförändringarna som största hotet. Moral, ordning och reda värdesätts och de är skeptiska mot tomma värdeord och löften. De förväntar sig tydliga, lyhörda ledare som vågar stå för något och som visar vägen. De nya äldre vet sin rätt, vad de vill ha och ser till att få det. Många är rebeller som kämpat för självständighet, solidaritet och jämställdhet. De är friskare och mer välutbildade än tidigare generationer och fler kan tänka sig att arbeta efter 65. De tror mer på sig själva och mindre på auktoriteter. De förväntar sig god välfärd med valmöjlighet och transparens.

Digitalt först och händer där det behövs framtidssäkrar god välfärd

Digitalisering bidrar såväl till innovativt och effektivt samhälls- och välfärdsbyggande som till minskad klimat- och miljöpåverkan. Data har blivit en råvara som driver utvecklingen från ort och bygd till nätverk och system. De flesta invånare är uppkopplade och förväntar sig flexibilitet, tillgänglighet och målgruppsanpassad information. Deras roll har ändrats från mottagare till medskapare och för dem handlar digitalisering om modern demokrati som möjliggör öppenhet, transparens och delaktighet snarare än om teknik. Allt som kan digitaliseras kommer att digitaliseras t.ex. många välfärdstjänster. Därför blir tillgång till digital infrastruktur lika grundläggande som asfalt, räls, el och vatten. Digitalisering och automatisering erbjuder många nya utvecklingsmöjligheter för välfärden men det innebär också utmaningar som kommunen ska förhålla sig till. Det förändrar behov och fördelning av arbetsuppgifter, det vill säga vem som gör vad, med vem, när och hur.

Nya spelregler för företag och framtida arbetsliv påverkar välfärden

Att företagen är konkurrenskraftiga är avgörande för att säkra välfärden, både på kort och lång sikt. När industrisamhället alltmer övergår till tjänste- och kunskapsamhälle blir tänkandet den nya råvaran och koncepten den nya produkten. Automation och digitalisering bidrar till nya möjligheter för lönsam, smartare och hållbar produktion. Drifts- och användardata från smarta produkter (sakernas internet) kan omvandlas till nya smarta tjänster med konkurrenter i helt andra branscher. Det skapar också möjligheter för välfärdssektorn. Den linjära ekonomin där vi utviner naturresurser, producerar, konsumerar och slänger, är inte designad för att vara resurseffektiv. Nya affärsmodeller baserade på cirkulär ekonomi och hållbar produktion, där avfall ses som råvara, drivs på av ekonomi, lagar och växande tryck från konsumenterna och kunder. Även energiomställning och fossiloberoende skapar omställningar i produktionen och förändrade kompetensbehov. Närhet till FoU-miljöer och tillgång till kvalificerad arbetskraft blir därmed allt viktigare för företag. Den så kallade gigeekonomin, där man arbetar uppdragsbaserat istället för i en traditionell anställning, ökar. Det framtida arbetslivet innebär att jobb och plats är mer frikopplade från varandra. Demografiska förändringar som förlänger arbetslivet tillsammans med migration och teknologisk utveckling bidrar till att de flesta måste fortsätta uppgradera och anpassa kunskaper och färdigheter för att hålla sig anställningsbara. Detta påverkar också individens försörjning, hälsa och välbefinnande och i slutändan välfärden.

3. Syfte och mål

Denna övergripande plan ska långsiktigt stärka Uddevalla kommuns förutsättningar för en god välfärd 2030 (målet) genom en kraftsamling för ökad tillväxt och stärkt arbetsmarknad som kan öka välfärdsresurserna (medlen). För att skapa arbetstillfällena som ger välfärd måste kommunen stärka förutsättningarna för platsens och näringslivets konkurrenskraft. För att klara välfärdsuppdraget med begränsade resurser och öka förändringstakten, måste kommunen vara nytänkande och arbeta med nya innovativa lösningar och arbetssätt som kan lösa både gamla och nya utmaningar. För att lösa komplexa välfärdsproblem behövs kommunal förmåga till samverkan mellan flera aktörer såsom näringsliv, myndigheter, idéburen sektor, forskningsinstitut och kommuner.

Plan Valfärd 2030 fokuserar alltså främst på den ekonomiska hållbarheten och hur kommunen använder sina samlade välfärdsresurser effektivt. Tanken bakom planen är ett långsiktigt strategiskt välfärdsdokument med bred politisk förankring med särskild koppling till tillväxt, arbetsmarknad, entreprenörskap och innovation för välfärdsutveckling.

Övergripande målbild för Plan Valfärd 2030:

Uddevalla – den konkurrenskraftiga, nytänkande och möjliggörande kommunen för en god välfärd.

Från globala mål till lokalt genomförande

Plan Valfärd 2030 bidrar till lokalt genomförande av FN:s 17 globala hållbarhetsmål och Agenda 2030. De tillämpas på Uddevallas förhållanden bland annat genom att ta tillvara platsens förutsättningar och möjligheter för att klara omställningen till ett hållbart samhälle. Kommunens satsningar på hållbarhet bidrar till globala hållbarhetsmål samtidigt som Uddevalla vinner konkurrensfördelar.

Det lokala genomförandet av de globala hållbarhetsmålen kan konkretiseras i de handlingsplaner, kopplade till Plan Valfärd 2030, som tas fram utifrån aktuella politiska strategier och uppdrag i kommunens styr- och ledningssystem (rubrik 4). Uddevalla kommun arbetar med alla FN:s mål, men några har starkare koppling till de strategiskt identifierade målområdena i Plan Valfärd 2030:

FN:s 17 globala hållbarhetsmål i Agenda 2030

3.1 Centrala ord och begrepp i planen

Välfärd

Välfärd handlar i bred mening om det mesta som styr medborgarnas levnadsförhållanden och välmående t.ex. privatekonomi, bostadsförhållanden och livslängd. ”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd skall vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Det skall särskilt åligga det allmänna att trygga rätten till hälsa, arbete, bostad och utbildning samt att verka för social omsorg och trygghet.” (Regeringsformen, kap 1, § 2). ”Kommunerna är skyldiga att ha vissa verksamheter enligt lag. Andra verksamheter är frivilliga och beslutas av lokalpolitikerna. Kommunernas obligatoriska uppgifter: Social omsorg (äldre- och handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg), För-, grund- och gymnasieskola, Plan och byggfrågor, Miljö- och hälsoskydd, Renhållning och avfallshantering, Vatten och avlopp, Räddningstjänst, Krisberedskap och civilt försvar, Biblioteksverksamhet, Bostäder. Frivilliga uppgifter: Fritid och kultur, Energi, Sysselsättning, Näringslivsutveckling.” (Sveriges kommuner och regioner, SKR). Regional kollektivtrafik ansvarar regionerna och kommunerna gemensamt för. Samtidigt som kommuner och regioner ansvarar för befolkningens välfärd, utförs en del av välfärden av privata aktörer.

Tillväxt

Tillväxtbegreppet innehåller tre delar som tillsammans utgör begreppet hållbar utveckling; *ekologisk* (villkor), *ekonomisk* (medel) och *social* (mål). Kommunal tillväxt handlar i grunden om att klara välfärdsuppdraget (se modell i bilaga). Tillväxtarbetet kan beskrivas som konsten att hantera sina lokala förutsättningar. Dessa har formats under lång tid och sätter i stor utsträckning ramarna. Att som kommun skapa hållbar tillväxt och utveckling innebär att stimulera utvecklingen och skapa livskraftiga samhällen med god välfärd där människor kan leva, arbeta och ha ett bra liv. Näringsliv är ett sammanfattande ord för de olika värdeskapande verksamheter som finns inom ett geografiskt område, såsom en offentlig eller privat registrerad myndighet, företag eller förening. Platsens möjligheter och ett väl fungerande näringsliv med hållbara affärsmodeller är en förutsättning för samhällets tillväxt, för sysselsättning och innovation och för att förse samhället med de varor och tjänster som behövs för omställningen till ett hållbart samhälle.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknad är den marknad där arbetsgivare efterfrågar arbetskraft mot ersättning (lön) och individer utbyter arbetskraft mot erhållande av lön. Individen får tillträde till denna genom att ha den kompetens som efterfrågas. Arbetsmarknaden delas ofta in i geografiska områden, branscher och yrken. Den är starkt reglerad genom lagstiftning och avtal mellan arbetsmarknadens organisationer. Arbete och god arbetsmiljö är viktiga områden för att uppnå en jämlik hälsa. *Arbetslinjen* (princip i arbetsmarknads- och socialpolitik) innebär att man i första hand ska erbjuda arbete eller utbildning i stället för understöd eller bidrag till dem som blivit arbetslösa. Arbete och sysselsättning har stor betydelse för människors livskvalitet och delaktighet i samhället. Människor som arbetar har i regel bättre hälsa än de som saknar ett arbete eller sysselsättning. Arbetslinjen kan därför bidra till att ge alla bättre villkor och livschanser och därmed en bättre välfärd. En kombination av en dynamisk arbetsmarknad med efterfrågad kompetens, och ett medvetet strategiskt arbete med arbetslinjen bidrar till att öka framgången i kommunalt välfärdsarbete.

Entreprenörskap

Entreprenörskap ses ofta som en viktig motor i ekonomin som bidrar till samhällets tillväxt. En entreprenör är en företagsam person, oftast grundaren av ett företag, som skapar nytt användarvärde. Entreprenören tar en idé för en vara/tjänst, reflekterar över risker och möjligheter, samlar resurser, planerar och implementerar idén. Entreprenören fungerar som spindeln i nätet, men behöver inte göra allting i företaget eller ha full kontroll över alla aspekter och processer. Valfärdstjänster har alltmer öppnats upp för enskilda entreprenörers initiativ. Entreprenörskap inom välfärdssektorn kan driva förnyelse t.ex. inom skola, vård och omsorg. En intraprenör är till skillnad från en entreprenör verksam inom en organisation, istället för att driva eget. Socialt entreprenörskap, eller socialt företagande, skapar innovativa lösningar på samhällsutmaningar som mäter sina resultat i samhällsnyttiga mål.

Nytänkande och innovation

Nytänkande och förnyelseförmåga krävs för att klara välfärdsuppdraget med begränsade resurser och är nödvändigt för att kunna öka förändringstakten och möta välfärdsbehoven. Innovation är något nytt eller väsentligt förbättrat och därmed något annat än löpande kvalitetsarbete och ständiga förbättringar. Däremot kan innovationer uppstå ur vardagligt och praktiskt förbättringsarbete. Skillnaden mellan uppfinning och innovation är att en uppfinning är en bra idé, men blir en innovation först när den skapar värde och får spridning. Men innovationen behöver inte starta med en uppfinning, utan den kan vara att kombinera gamla saker på nytt sätt eller att tillämpa en lösning från en annan bransch. Valfärdsinnovationer kan t.ex. vara nya arbetssätt, processer, sätt att organisera sig eller hur man erbjuder välfärdstjänster. Entreprenörer och intraprenörer som driver innovationer och förnyelse är viktiga för såväl tillväxt som utveckling av välfärden.

3.2 Strategiskt identifierade målområden

För att spegla målbilden i Plan Valfärd 2030 delas innehållet in i tre **strategiskt identifierade målområden** med egenskaper Uddevalla kommun vill förknippas med 2030:

- Konkurrenskraftig – för att framtidssäkra välfärden
- Nytänkande – för att möta välfärdsbehoven
- Möjliggörare – för gemensam välfärdsutveckling

Målområdena är beroende av varandra och ger varandra draghjälp (kugghjulet) för att långsiktigt stärka Uddevalla kommuns förutsättningar för en god välfärd 2030.

Systembild strategiskt identifierade målområden

Inom varje målområde finns **utpekade satsningar** som visar VAD kommunen vill *uppnå* inom målområdet. Därefter förtydligas ytterligare VAD kommunen **behöver göra** 2021–2030 för att uppnå målen. De utpekade satsningarna ska vara **vägledande** för samtliga nämnder, bolag och stiftelser, när de sedan ska besluta om vad de ska prioritera under mandatperioden. Om nya behov uppstår eller hinder identifieras för att uppnå målen kan kompletterande politiska uppdrag tas fram.

Konkurrenskraftig – för att framtidssäkra välfärden

För att skapa arbetstillfällen som ger välfärd måste kommunen stärka förutsättningarna för platsens och näringslivets konkurrenskraft.

För att *framtidssäkra välfärden* och upplevas mer *konkurrenskraftig* 2030 **satsar kommunen på:**

- ▶ Smart, hållbar och attraktiv stad
- ▶ Utvecklad infrastruktur och hållbara transporter
- ▶ Fungerande arbetsmarknad och gynnsamt näringslivsklimat
- ▶ Framtidsinriktad kompetensförsörjning

Nytänkande – för att möta välfärdsbehoven

För att klara välfärdsuppdraget med begränsade resurser och öka förändringstakten, måste kommunen vara nytänkande och arbeta med nya innovativa lösningar och arbetsätt som kan lösa både gamla och nya utmaningar.

För att *möta välfärdsbehoven* och upplevas mer *nyttänkande* 2030 **satsar kommunen på:**

- ▶ Arbetsätt som skapar värde utifrån invånarnas behov
- ▶ Ledning och styrning som stöder förnyelse och förändring
- ▶ Förändringskultur som tar tillvara medarbetarnas kreativitet

Möjliggörare – för gemensam välfärdsutveckling

För att lösa komplexa välfärdsproblem behövs kommunal förmåga till samverkan mellan flera aktörer såsom näringsliv, myndigheter, idéburen sektor, forskningsinstitut och kommuner.

För *gemensam välfärdsutveckling* och upplevas som *möjliggörare* 2030 **satsar kommunen på:**

- ▶ Strukturer som förenklar samarbeten
- ▶ Tillgång till innovations- och testbäddsmiljöer
- ▶ Omställning till hållbart näringsliv

4. Genomförande

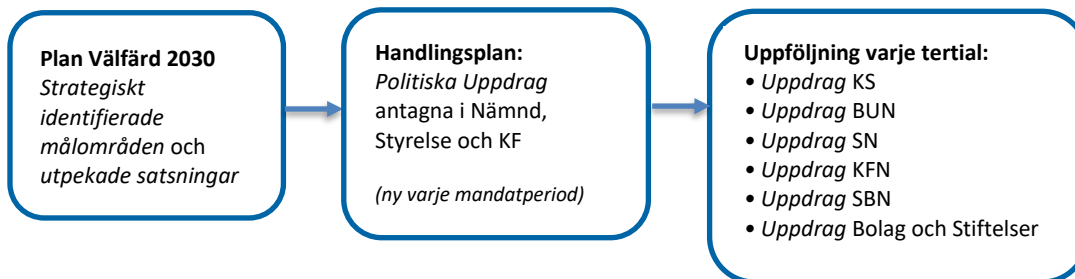
Styrande majoritet utgår från innehållet i det strategiska dokumentet när de utformar mandatperiodens politik. Politiska uppdrag antas av kommunens olika nämnder och kommunala bolag och stiftelser vid varje ny mandatperiod.

För att lyckas med att implementera komplexa förändringsarbeten med många intressenter och samband krävs stödorganisering för ledning, styrning, kommunikation och engagemang för att uppnå strategiska mål. Kommunledningskontorets uppdrag blir att via en processledare samordna planens genomförande och stötta kommunens verksamheter med kompetens- och processtöd tillsammans med kreativa metoder, verktyg och kommunikation i omställningsarbetet. Kommunledningskontoret ska genom planen även erbjuda tvärfunktionella samarbetsstrukturer för att stärka samverkansförmågan och göra det enklare att gå från delar till helhet i genomförandet. Det skapar hävstångseffekt.

Varje nämnd tar tillsammans med tjänstemannaledningen fram en handlingsplan som visar hur nämnden tänker jobba med nya uppdrag inom varje strategiskt identifierat målområde och utpekade satsningar. I handlingsplanerna beskrivs målen för det egna uppdraget under mandatperioden kopplat till vad kommunen behöver göra 2021–2030 för att uppnå målen. Mål eller nyckeltal ska finnas beskrivna. Varje målområde ska beskriva om insatserna görs inom ram, eller om medel kommer att begäras genom ordinarie budget- och planeringsdialog.

Övergripande målbild för Plan Valfärd 2030:

Uddevalla – den konkurrenskraftiga, nytänkande och möjliggörande kommunen för en god välfärd.

4.1 Konkurrenskraftig – för att framtidssäkra välfärden

I Uddevalla är förutsättningarna gynnsamma med attraktivt läge, värdefulla natur- och kulturreсурser, ökande befolkning och diversifierat näringsliv med växande antal företag. Men för att klara välfärdsuppdraget måste kommunen stärka sin attraktivitet och konkurrenskraft ytterligare och fortsätta arbeta framåtriktat med etablering, infrastruktur, sysselsättning och företagsutveckling. Brist på lämplig arbetskraft är ett stort tillväxthinder för företag. Fyra satsningar utpekade för vad som ska uppnås för att framtidssäkra välfärden och upplevas som konkurrenskraftig 2030.

► Smart, hållbar och attraktiv stad

Smarta städer innebär att informationsteknik (IT) och infrastruktur används som medel för att bl.a. digitalisera och tillgängliggöra tjänster till invånare, företag och organisationer som en del av stadens system. Det handlar t.ex. om sakernas internet (IOT), öppna data, Artificiell Intelligens (AI) och cirkulär ekonomi. Detta kan i sin tur stärka stadens attraktivitet och öppna upp för nya möjligheter, utvecklade former och ökad tillgänglighet för t.ex. kultur- och fritidsaktiviteter. Samtidigt finns ett digitalt utanförskap som kommunen behöver hantera för att välfärden ska omfatta alla.

För att utveckla Uddevalla till en smart, hållbar och attraktiv stad ska kommunen 2021–2030:

- Etablera samverkansstrukturer som stöder utveckling mot smart och hållbar stad
- Söka samarbeten, finansiering och kunskap inriktade på smarta och hållbara städer
- Motverka digitalt utanförskap

► Utvecklad infrastruktur och hållbara transporter

Infrastrukturfrågor är enligt företagen den viktigaste verksamhet kommunen kan påverka för att förbättra lokalt företagsklimat. Utvecklad och förbättrad infrastruktur stärker näringsliv och arbetsmarknad. Det gäller även att i samhällsplanering ta höjd för teknikutveckling som t.ex. självkörande fordon, drönerleveranser och höghastighetståg.

För att skapa utvecklad infrastruktur och hållbara transporter ska kommunen 2021–2030:

- Utveckla och förbättra infrastruktur inom kommunen, mellan kommuner och regionalt
- Investera i infrastruktur för snabba och effektiva transporter av människor och gods
- Prioritera och säkra logistiska förutsättningar för hamn och lokala industriområden
- Stärka kollektivtrafik och pendlingsmöjligheter till, från och inom kommunen

► Fungerande arbetsmarknad och gynnsamt näringslivsklimat

Uddevallas näringsliv domineras av små företag i en mängd olika branscher. De små företagen är generellt helt avgörande för jobbskapande och för kommunernas skatteintäkter. Många arbetsgivare har svårt att få tag i personal samtidigt som många arbetslösa har svårt att få arbete. Tillgänglig kompetens stämmer inte alltid överens med den som efterfrågas. Det brukar kallas mismatch på arbetsmarknaden och gör att många inte klarar sin egen försörjning. I ett välfärds perspektiv behöver arbetsmarknaden bli mer jämställd med arbetsmiljöer som ger människor möjlighet att arbeta ett helt arbetsliv.

Uddevalla måste vara en attraktiv, konkurrenskraftig och näringslivsvänlig kommun för att företag och organisationer ska välja att driva och utveckla sina verksamheter här. Ambitionen är att skapa bästa möjliga förutsättningar att starta, etablera, driva och expandera företag oavsett storlek och bransch. Forskning visar att bland annat närhet till andra företag, kunskap, kapital och mark tillgång kan avgöra lokaliseringen.

För att bidra till en fungerande arbetsmarknad och gynnsamt näringslivsklimat ska kommunen 2021–2030:

- Stärka små företag som vill växa och anställa
- Attrahera fler och större företag som ger fler arbetstillfällen
- Främja jämställd och jämlik arbetsmarknad och ett hållbart arbetsliv
- Möjliggöra arbete utifrån arbetslinjen
- Säkra industrimark i gynnsamma lägen med snabb bygglovsprocess
- Säkra industriellt internet med mycket hög tillförlighet
- Säkra tillgång till hållbar energi och elektricitet
- Uppmuntra företagsamhet och stärka klusterbildningar

► Framtidsinriktad kompetensförsörjning

Global konkurrens och megatrender som påverkar allt och alla förändrar arbetsmarknadens villkor och kompetensbehov. I ett digitaliserat och automatiserat arbetsliv ökar samtidigt behovet av människans unika kvaliteter. Utbildning och arbete är grunden för att människor och företag ska växa. Sambanden mellan tillväxt, sysselsättning, skattekraft och välfärd gör kompetensförsörjning och matchning till viktiga frågor.

För att skapa goda förutsättningar för framtidsinriktad kompetensförsörjning ska kommunen 2021–2030:

- Stärka utbildningars kvalitet, effektivitet och relevans
- Underlätta arbetsgivares medverkan i utbildningars utformning och genomförande
- Säkra fullföljda studier och hög utbildningsnivå i hela kommunen
- Stimulera uppdatering av kompetens och fortsatt lärande
- Främja kompetens som tar tillvara teknikens möjligheter och mänskliga förmågor

4.2 Nytänkande – för att möta välfärdsbehoven

Komplexa välfärdsutmaningar kräver innovativa lösningar och nya arbetssätt. Dessa löser man inte i stuprör utan det krävs samverkan över gränser. Utgångspunkten för utvecklingen ska vara det som skapar värde för dem vi är till för. Tre satsningar utpekades för vad som ska uppnås för att möta välfärdsbehoven och upplevas mer nytänkande 2030.

► Arbetssätt som skapar värde utifrån invånarnas behov

Det är viktigt att göra rätt, men utifrån ett resursperspektiv är det minst lika viktigt att göra rätt saker. Det är invånarnas, användarnas/brukarnas, företagens och organisationers behov som ska vara styrande. Kommunen måste våga utmana befintliga processer på alla nivåer, prioritera helhetssyn och ta bort sådant som inte skapar värde.

För att nå fram till arbetssätt som skapar värde utifrån invånarnas behov ska kommunen 2021–2030:

- Ta bort onödiga hinder i kontakt med kommunen
- Prioritera digitala lösningar och kanaler med människan i fokus
- Använda kreativa metoder och verktyg för behovsdriven utveckling
- Skapa testmiljöer för att pröva och utvärdera nyskapande lösningar

► Ledning och styrning som stöder förnyelse och förändring

Det finns flera goda exempel på nytänkande inom kommunen. Men forskning och erfarenhet visar att framgång ofta är kopplad till drivkraften hos enstaka eldsjälar och modiga chefer. Tydliga förväntningar på medarbetare och chefer ger mandat att arbeta med förnyelse och förändring där digitalisering är ett av flera verktyg. Detta måste följas av incitament och indikatorer i styr- och ledningssystem. Ett visionärt, modigt och tillitsbaserat ledarskap är en förutsättning för att främja kreativitet, innovation och förnyelse. För att lyckas är kommunikation, förankring och engagemang hos kommunens högsta ledning, politiskt och på tjänstemannanivå avgörande. Det är inte vad man säger utan vad man gör som avgör resultatet.

För att stärka ledning och styrning som stöder förnyelse och förändring ska kommunen 2021–2030:

- Skapa tydligt ledningsansvar på alla nivåer för innovation och digitalisering
- Utveckla framtidsorienterat ledar- och medarbetarskap utifrån tillit och förtroende
- Utveckla incitament och indikatorer för systematisk uppföljning
- Rensa bort detaljstyrande regelverk som står i vägen för utveckling
- Stärka kommunens förmåga som innovativ beställare

► Förändringskultur som tar tillvara medarbetarnas kreativitet

Förändring är normaltillståndet i dagens organisationer och förmågan att kunna leda människor i förändring blir en kärnkompetens och den viktigaste förutsättningen för att få ut den förväntade nyttan av digitalisering. Det är inte brist på idéer och projekt. Problemet är snarare en brist på systematik, strukturer och processer för och att ta till sig nya lösningar och förmågan att implementera dessa. Varje medarbetare är en potentiell innovatör. Samtidigt krävs det mod för att vara nytänkande, utmana det givna och förändra.

För att skapa förändringskultur som tar tillvara medarbetarnas kreativitet ska kommunen 2021–2030:

- Utveckla förändringsledarskap på alla chefsnivåer
- Införa systematisk trend- och omvärldsanalys i kommunens styr- och ledningssystem
- Tänka stort, testa smått och våga misslyckas

4.3 Möjliggörare – för gemensam välfärdsutveckling

Ingen kan lösa allt ensam. Nyckeln till framgång är istället vår gemensamma förmåga att vara nytänkande och ställa om till hållbart samhälle och bättre välfärd. Det ska vara enkelt för invånare, företag och andra aktörer att bidra till Uddevallas utveckling. För att lösa komplexa problem och lyckas med genomförandet av Agenda 2030 behöver kommunen utveckla och stärka förutsättningar och former för samverkan och partnerskap över sektorer och mellan aktörer t.ex. med civilsamhället, idéburen sektor, bransch- och intresseorganisationer och det offentliga. Uddevalla kommun behöver utveckla sin roll som möjliggörare och medspelare och en samlade kraft som plattform i utvecklingen. Tre satsningar utpekade för vad som ska uppnås för gemensam välfärdsutveckling och upplevas som en stimulerande möjliggörare 2030.

► Strukturer som förenklar samarbeten

För att stärka den långsiktiga lokala utvecklingen i önskad riktning krävs dialog, strukturer, arenor och utvecklad samverkansförmåga. Det handlar mycket om att bygga broar (nätverk) och riva murar (hinder) och göra det enkelt för andra aktörer att agera. Det handlar också om att skapa tillit och trovärdighet och stärka relationer genom dialog och lyhörddhet.

För att säkerställa strukturer som förenklar samarbeten ska kommunen 2021–2030:

- Utveckla nätverk och samarbeten med nationella arenor
- Stimulera och stärka former för samverkan och partnerskap
- Öka invånarnas delaktighet och inflytande
- Göra det enkelt för andra aktörer att agera och bidra till lokal utveckling

► Tillgång till innovations- och testbäddsmiljöer

För att stärka näringslivets och kommunens utveckling och innovationsförmåga kan kommunen bidra genom satsningar på innovationsmiljöer. Därigenom kan små och stora företag mötas och utveckla idéer tillsammans med andra aktörer såsom akademi, forskningsinstitut, inkubatorer, offentlig sektor och andra organisationer. Det finns också möjligheter att använda andra befintliga testbäddsmiljöer i form av strukturer, processer och metodstöd.

För att säkerställa tillgång till innovations- och testbäddsmiljöer ska kommunen 2021–2030:

- Säkerställa en kreativ fysisk miljö som mötesplats och arena som underlättar samverkan
- Utveckla processer, tjänster, metodstöd och finansieringsmodell som stöd

► Omställning till hållbart näringsliv

Ett väl fungerande och konkurrenskraftigt näringsliv med hållbara affärsmodeller är en förutsättning för samhällets tillväxt, för sysselsättning och innovation. Det kräver förmåga att utnyttja möjligheter med ny teknik, nya material och nya värdekedjor som behövs för omställning till hållbart samhälle. Kraven ökar på företag och organisationer att genom konkreta handlingar visa på hur man bidrar till en positiv samhällsutveckling för att kunna legitimeras sin existens. Uddevalla kommun tar sitt ansvar lokalt för att bidra till praktisk omsättning av de globala hållbarhetsmålen och underlätta näringslivets omställning. I omställningsarbetet till hållbara företag ingår t.ex. cirkulär ekonomi, additiv tillverkning (3D-printing), hållbara material och transporter, behovet av hållbar energi och en ökande elkonsument. Företag och organisationer i tjänstesektorn kan åstadkomma mycket genom att fokusera på de sociala och ekonomiska hållbarhetsfrågorna.

För att bidra till omställning till ett hållbart näringsliv ska kommunen 2021–2030:

- Underlätta hållbarhetsarbetet för företag och organisationer
- Förädla stödfunktioner för näringslivsutveckling

5. Förankring och kommunikation

Dokumentet Plan Valfärd 2030 driver i sig ingen förändring utan kräver engagemang genom ”att göra” tillsammans. Förvaltningsledningarnas sammantagna engagemang blir avgörande för planens genomförande. Kommunikation och förankring genomförs med fördel i workshops och kreativa dialoger tillsammans med politiker och ledande tjänstepersoner i kommunens förvaltningar och bolag.

Då kommunikation, både intern och extern, är en kritisk framgångsfaktor och en viktig del för att skapa engagemang och bygga en kreativ kultur, måste särskild kommunikation kopplas till arbetet via en kommunikatör. Att samla initiativ och samarbeten inom ramen för Plan Valfärd 2030 på ett ställe ökar också tydligheten både inom koncernen och för andra aktörer som vill bidra till att lösa samhällsutmaningar i kommunen t.ex. företag, idéburen sektor, civilsamhälle, forskningsmiljöer och organisationer.

6. Uppföljning och utvärdering

På systemnivå ansvarar Kommunledningskontoret för uppföljning och utvärdering av Plan Valfärd 2030. På förvaltningsnivå görs uppföljning av uppdrag och övriga insatser som kopplas till planen genom antagen Styr- och ledningsmodell i VUV-IT (verksamhetsutveckling IT-stöd) varje tertiäl. Varje nämnd, samt bolag och stiftelse, ansvarar för att beskriva och analysera utfallet av utfört uppdrag. Vid årsbokslut görs en summering av insatserna.

Processledaren ska utveckla metoder, processer och strukturer som stöder måluppfyllelsen av Plan Valfärd 2030.

7. Revidering

Revidering av detta strategiska dokument ska inte göras. Det görs enbart om innehållet av någon anledning inte längre är aktuellt och måste uppdateras.

Plan Valfärd 2040

Senast 2028 behöver kommunen starta processen med att ta fram motsvarande strategiska dokument som tar kommunen vidare in i nästa decennium – 2040. Uddevalla kommuns utvecklingsarbete följer då den regionala utvecklingsprocessen, vilket ökar både möjligheter till delaktighet och påverkan.

8. Källor och kunskapsbas

Till Plan Valfärd 2030 följer en bilaga för fördjupad bakgrundsförståelse:

- Målområden
- Modell kommunal tillväxt
- Källor och kunskapsbas
- Process för framtagning av Plan Valfärd 2030.

Besöksadress

Varvsvägen 1

Postadress:

Uddevalla kommun

451 81 Uddevalla

Telefon: 0522-69 60 00

www.uddevalla.se